

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Coțaga Iulian și de către avocatul acestuia, Druță Boris, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2020, în cauza penală în privința lui

Coțaga Iulian xxx, născut la xxx, originar și domiciliat xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.05.2019 - 17.06.2019;

Instanță de apel: 15.07.2019 - 24.06.2020;

Instanță de recurs: 14.08.2020 - 18.11.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 17 iunie 2019, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală*, Coțaga Iulian a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, la 3 ani și 8 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă, iar potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

S-a respins ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de către Chenciu Mariana privind repararea prejudiciului material și moral de către Coțaga Iulian .

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *în fapt* că, la data de 26.11.2018, în jurul orelor 22:00, având scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, aflându-se pe una din străzile centrale a or. Ialoveni, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în apropierea a blocului locativ situat pe adresa or. Ialoveni str. Alexandru cel Bun, 28 a sustras deschis de la cet. Chenciu Mariana, o geantă de culoare neagră la preț de 350 lei, în care avea următoarele bunuri: un telefon mobil de model „Samsung 5j” în care era încorporată cartela SIM nr. 069268395 la preț de 6 000 lei, un portmoneu de culoare roz la preț de 150 lei, în care se aflau mijloace bănești în sumă de 140 lei, un buletin de identitate ce aparține lui Chenciu Mariana și două cârduri bancare eliberate de BC ”Mobiasbanka” și BC ”Moldinconbank” SA, un portmoneu de culoare sură la preț de 250 lei, în care se aflau mijloace bănești în mărime de 1 800 lei și un buletin de identitate ce-i aparținea lui Rarinschi Alina, și cu bunurile sustrase le-a folosit în scopul

personale, prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu considerabil în sumă totală de 8 690 lei

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut *în drept*, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Coțaga Iulian, în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și admiterea acțiunii civile.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond inculpatul Coțaga Iulian a declarat, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală asupra cărora nu are careva obiecții. De asemenea, ultimul nu a insistat de a prezenta probe noi.

Consideră că, pentru atingerea scopului pedepsei penale, pentru corectarea și reeducarea inculpatului precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane, este oportună aplicarea unei pedepse cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Menționează că, instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de pericolul social al faptei incriminate inculpatului, precum și de urmările prejudiciabile a infracțiunii săvârșite de către acesta, condamnările anterioare și starea de recidivă periculoasă.

Instanța de judecată la stabilirea pedepsei a ignorat faptul că Coțaga Iulian prin sentința judecătorească Ialoveni din 08.12.2010, a fost condamnat în baza art.188 alin.(2) lit. e) și f) din Codul penal, la închisoare pe un termen de 8 ani, fiind eliberat din locurile de detenție la 17.04.2018, având antecedente penale pentru o infracțiune intenționată gravă.

Drept urmare, se constată că inculpatul Coțaga Iulian se află în stare de recidivă periculoasă și anume fiind anterior condamnat pentru o infracțiune intenționată gravă și având antecedente penale, a săvârșit din nou o infracțiune intenționată gravă, iar aplicarea prevederilor art. 90 din Codul penal în astfel de circumstanțe este exclusă, întrucât alin. (4) al acestui articol stabilește expres că, persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.

În ceea ce privește respingerea acțiunii civile înaintate de către partea vătămată, menționează că în cadrul urmăririi penale au fost ridicate de la inculpatul Coțaga Iulian doar telefonul mobil de model „Samsung j5” și buletinele de identitate, iar celelalte bunuri și mijloacele bănești sustrase nu au fost depistate. Drept urmare, instanța de judecată a stabilit eronat că toate bunurile sustrase de la Chenciu Mariana au fost recuperate de la inculpat și urmează a fi restituite părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2020, a fost admis apelul, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei și acțiuni civile, a fost pronunțată în această parte o hotărâre nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Coțaga Iulian, recunoscut vinovat de

săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa 4 ani și 8 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă. A fost dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Chenciu Mariana suma de 5 000 cu titlu de prejudiciul moral și suma de 8 690 lei cu titlu de prejudiciul material, iar în total suma de 13 690 lei, în rest acțiunea civilă a fost respinsă. În rest, sentința a fost menținută.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, este dovedită indubitabil vina inculpatului Coțaga Iulian de comiterea jafului, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, acțiunile lui just au fost calificate în temeiul art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal.

4.1. La capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel a stabilit, cu trimitere la prevederile art.art.61, 75, 76, 77 Cod penal că, limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

În speță, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a aplicat inculpatului Coțaga Iulian, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2), lit. f) Cod Penal, pedeapsa în formă de 3 ani 8 luni închisoare. În temeiul art.90 Cod penal pedeapsa aplicată lui Coțaga Iulian prin prezenta sentință, a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Totodată, instanța de apel a stabilit că, prin sentința judecătoreiei Ialoveni din 08.12.2010, Coțaga Iulian a fost condamnat în baza art.188 alin.(2) lit. e) și f) din Codul penal, la închisoare pe un termen de 8 ani, fiind eliberat din locurile de detenție la 17.04.2018, având antecedente penale pentru o infracțiune intenționată gravă.

În contextul dat, deși instanța de fond nu a reținut în acțiunile inculpatului stare de recidivă periculoasă, aceasta stare a fost reținută de instanța de apel, circumstanța care este importantă la individualizarea pedepsei, prin urmare, sentința contestată la caz, urmează a fi casată în partea stabilirii pedepsei.

Instanța de apel a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, considerând că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, a constatat că corijarea și reeducarea acesteia este posibilă cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani 8 luni, fără amendă, or, aceasta pedeapsa este minimă aplicabilă la caz, prin prisma art.82 alin.(2) Cod penal.

Astfel, deși inculpatul Coțaga Iulian a comis o infracțiune care se atribuie la categoria infracțiunilor grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, acesta a comis fapta în stare de recidivă periculoasă, fapt ce denotă elocvent că în privința acestuia este inaplicabilă instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, din care considerent, instanța de apel, a casat sentința în partea stabilirii pedepsei.

4.2. Instanța de apel prin prisma prevederilor art. art. 219, 221, 387 Cod de procedură penală și art. 1998 Cod civil, a considerat că acțiunea civilă este întemeiată și justificată parțial, ținând cont de faptul că prin acțiunile ilicite ale inculpatului Coțaga Iulian, partea vătămată Chenciu Mariana a rămas fără bunuri persoanele, și anume o geantă de culoare neagră la preț de 350 lei, în care era un telefon mobil de model „Samsung j5”, la preț de 6 000 lei; un portmoneu de culoare roz la preț de 150 lei, în care se aflau mijloace bănești în mărime de 140 lei, un buletin de identitate ce aparține lui Chenciu Mariana și două cârduri bancare eliberate de BC ”Mobiasbanka” și BC ”Moldinconbank” SA, un portmoneu de culoare sur la preț de 250 lei, în care se aflau mijloace bănești în mărime de 1 800 lei și un buletin de identitate ce aparține cet. Rarinschii Alina, or, prin luarea ilegală și gratuită a acestor bunuri, părții vătămate i s-a cauzat o daună în proporții considerabile în sumă totală de 8 690 lei, suma care urmează a fi recuperată de către inculpat.

În continuare instanța de apel, a notat că prin infracțiune, inculpatul a determinat supunerea părții vătămate, la suferințe fizice și psihice, la caz s-a atestat un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de partea vătămată, iar legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, iar prin prisma prevederilor Codului civil, în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că, urmează a fi încasat din contul inculpatului Coțaga Iulian în beneficiul lui Chenciu Mariana, suma de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, or, aceasta suma este suficientă pentru a acoperi suferințele morale părții vătămate, în situația în care, condamnarea inculpatului deja constituie o satisfacție echitabilă în coraport cu suferințele fizice și psihice cauzate prin infracțiune, luând în considerație totodată și faptul că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, urmează a se ține cont atât de gravitatea suferințelor pricinuite, dar și de starea materială a inculpatului.

5. Avocatul Druță Boris în numele inculpatului, în temeiul pct. 2) și 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel a oferit prioritate părții acuzării, care nu a fost decacord cu sentința adoptată de către prima instanță. Apărarea în pledoarii a adus argumente pentru susținerea sentinței, solicitând respingerea apelului înaintat de către procuror, însă cererea lor a fost ignorată și în privința lui Coțaga Iulian a fost numit o pedeapsă exagerată, legată real cu privațiunea de libertate.

În procesul examinării cauzei, acuzatorul de stat și-a întemeiat apelul doar pe probe, acumulate în etapa examinării de către prima instanță, fapt ce nu poate fi considerat corect de către instanța de apel care l-a privat de libertate pe Coțaga Iulian, care și-recunoscut total vina, precum se menționează în sentință.

Apărarea susține că, instanța de apel nu au ținut cont de cerințele art.79 Cod penal. Pentru a pronunța o sentință de condamnare prin prisma normelor de

proceduri națională existentă și în sensul art.6 alin. (1) Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, instanța de judecată, trebuia să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârea, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze faptele constatate. Relevanța la acest capitol prezintă art. 17 CEDO, interzice-interpretarea abuzivă a normelor în vederea limitării sau distrugerii drepturilor și libertăților garantate și protejate de convenție, specificând expres că, nimeni nu poate fi condamnat, decât numai în condițiile prevăzute de lege, precum și de principiile dreptului internațional.

În conformitate cu prevederile art.art.88, 389 Cod de procedură penal atenționează că, este necesar ca o sentință de judecată privind condamnarea persoanei se adoptă numai în condiția în care, în rezultatul cercetărilor judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate, pentru care se poate de aplicat privarea de libertate.

5.1. Inculpatul, a contestat cu recurs decizia, solicitând luarea unei hotărâri definitive pe cazul dat.

A indicat că, potrivit deciziei instanței de apel a fost admis apelul procurorului și excluse prevederile art.90 Co penal, și a fost stabilită pedeapsa cu închisoare la 4 ani și 8 luni cu care nu este decacord.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursurilor declarate, Colegiul penal constată că titularii acestora invocă temeiurile pentru recurs stipulate la pct. 2) și 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă motivează recursul sub aspectul temeiului de casare prevăzut la pct. 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul penal constată că, acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

În acest context, Colegiul penal menționează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de

persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal consideră, că la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75, 76, 77, 82, 110 și 111 Cod penal, totodată ținând cont și de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art.16 Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, de motivul acesteia, scopul de cupiditate, de personalitatea inculpatului care la evidenta medicului narcolog și psihiatru nu se află, de faptul că anterior a fost condamnat și nu și-a schimbat atitudinea față de valorile ocrotite de legea penală, că a comis infracțiunea în stare de recidivă periculoasă, nu a recuperat prejudiciu părții vătămate, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, ca circumstanță atenuantă a reținut că, regretă cele comise.

Totodată, Colegiul penal menționează, că instanțele ierarhic inferioare la emiterea hotărârilor au ținut cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care stipulează că, în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, fiind stabilite noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei.

La fel, Colegiul penal amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea în cursul procesului.

Astfel, aplicarea suspendării condiționate a pedepsei nu este un drept al inculpatului, ci o prerogativă a instanței de judecată care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

În acest context, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiate argumentele invocate de partea apărării în cererile de recurs, or, pedeapsa este

echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite, suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Colegiul penal apreciază critic alegațiile apărătorului precum că, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art.79 Cod penal, și menționează că aceste prevederi nu pot fi aplicate în privința inculpatului Coțaga Iulian, deoarece potrivit materialelor cauzei penale pendinte, lipsesc careva circumstanțe excepționale.

Mai mult, în sinteza celor constate de către Colegiul penal vizavi de recursurile declarate de către recurenți, ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs România* din 16 februarie 2010, statuează că art.6 §1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal opinează că argumentele punctate în cererea de recurs privind greșita individualizare a pedepsei nu sunt incidente cauzei deferite judecătii, instanța de apel și-a motivat just soluțiile adoptate, pedeapsa aplicată inculpatului fiind individualizată corect, echitabilă și în concordanță cu scopul pedepsei penale - de a preveni săvârșirea de noi infracțiuni de către inculpat și alte persoane, fapt ce determină incontestabil concluzia de inadmisibilitate a recursurilor ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Coțaga Iulian și de către avocatul acestuia, Druță Boris, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2020, în cauza penală în privința lui *Coțaga Iulian xxx*, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 17 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena